

Heidi Havinmaa
lakimies

Vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan periaatteista säätämistä tukevan parlamentaarisen seurantaryhmän asettaminen

Esitys

Valtioneuvosto asettaa toimikaudeksi 1.3.2025–30.4.2027 parlamentaarisen seurantaryhmän tukemaan sosiaali- ja terveysministeriössä käynnistynyttä säädösvalmisteluhanketta vaikuttavien palvelujen ja menetelmien kansallisen valinnan periaatteista säätämiseksi.

Tausta

Palveluvalikoiman periaatteita koskeva hallitusohjelman mukainen säädösvalmistelu kuuluu sosiaali- ja terveysministeriössä käynnissä olevan sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen palvelureformin sosiaali- ja terveydenhuollon vaikuttavuuden edistämisen kokonaisuuteen.

Palveluvalikoiman periaatteista säätämällä pyritään luomaan vahvempi säädöspohja myös kustannusvaikuttavuudeltaan heikoista menetelmistä luopumiselle ja siten resurssien kohdentamiselle yhdenvertaisuuden ja väestön tarpeiden toteuttamisen paremmin varmistavalla tavalla. Lisäksi selvitetään mahdollisuus säätää kansallisesta toimijasta, joka voisi sitovasti linjata menetelmän kuulumisesta julkiseen palveluvalikoimaan.

Sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluvalikoimalla tarkoitetaan julkisin varoin rahoitettuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja, mukaan lukien ostopalveluna tai palvelusetelillä järjestetyt palvelut sekä se yksityinen terveydenhoito, josta saa Kela-korvausta.

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on tarve säätää palvelujen ja menetelmien palveluvalikoimaan kuulumisen ja siitä poisrajaamisen periaatteista osana vaikuttavien menetelmien ja parhaiden käytäntöjen käytön edistämistä palvelujärjestelmässä. Palveluvalikoiman periaatteista säätämällä pyritään luomaan vahvempi säädöspohja kustannusvaikuttavuudeltaan heikoista menetelmistä luopumiselle ja siten resurssien kohdentamiselle väestön tarpeiden toteuttamisen ja yhdenvertaisuuden paremmin varmistavalla tavalla.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa resurssit ovat aina rajalliset suhteessa palveluihin kohdistuvaan kysyntään, jolloin palvelujen ja resurssien kohdistamisesta tehdään päivittäin erilaisia valintoja. Käytännössä valinnat voivat tapahtua organisaatiosta tai päätöksentekoon osallistuvista ammattihenkilöistä riippuen eri painotuksin, mistä voi seurata alueellisia sekä asiakas- ja potilasryhmien välisiä eroja palvelujen toteutumisessa.

Valmistelussa palveluvalikoiman periaatteet pyritään tunnistamaan laajan sidosryhmäyhteistyön kautta, jotta sidosryhmät kokisivat palveluvalikoiman kehittämisen tulevaisuudessa hyväksyttäväksi, läpinäkyväksi ja siten sitoutumisen arvoiseksi.

Tavoitteet

Sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuuden ja yhdenvertaisen toteuttamisen tukeminen palveluvalikoiman periaatteista säätämällä on osa lainsäädännön kehittämistä ja toimintaedellytysten varmistamista julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle.

Heidi Havinmaa
lakimies

Palveluvalikoiman periaatteista säätämällä pyritään mahdollistamaan, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa menetelmien käytöstä voidaan päättää ja niitä voidaan kohdentaa säädettävien periaatteiden mukaisesti erityisesti vaikuttavuustieto huomioon ottaen. Tavoitteena on luoda säädösperusta sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman pitkäjänteiselle yli hallituskausien ulottuvalle kehittämiselle.

Valmisteltavana olevilla periaatteilla ja palveluvalikoiman kehittämisellä tavoitellaan palvelujen yhdenvertaista toteutumista ja kustannusvaikuttavuutta. Tavoitteena on, että käytettävissä olevilla resursseilla saataisiin aikaan mahdollisimman paljon terveyttä ja hyvinvointia ja kavennettaisiin terveyseroja.

Parlamentaarisen seurantaryhmän tuella säädösvalmistelussa on mahdollista osaltaan varmistaa sosiaalihuollon ja terveydenhuollon palveluvalikoiman pitkäjänteisten kehittämistarpeiden edistäminen. Palveluvalikoiman periaatteita koskevan säädösvalmistelun voi ennakoida herättävän paljon yhteiskunnallista ja julkista keskustelua. Palveluvalikoiman periaatteet saavat sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden sekä potilaiden ja asiakkaiden hyväksynnän ensisijaisesti avoimen ja laajapohjaisen keskustelun kautta. Hyväksynnän varmistaminen on keskeistä myös lainsäädännön vaikuttavuuden ja toimeenpanon kannalta. Parlamentaarinen seurantaryhmä mahdollistaisi vuorovaikutuksen virkavalmistelun, sidosryhmäkeskustelun sekä sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin politiikkatavoitteiden välillä ja lisäisi valmistelun läpinäkyvyyttä.

Tehtävät

Parlamentaarisen seurantaryhmän tehtävänä on

- (i) tukea ja seurata säädösvalmistelun toteutusta,
- (ii) varmistaa yhteistyö ja vuorovaikutus eduskuntaryhmien välillä sekä seurantaryhmän ja virkamiesvalmistelun välillä,
- (iii) edistää ja seurata demokraattista yhteiskunnallista keskustelua sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden kehittämisestä, sekä
- (iv) esittää kannanottoja palveluvalikoiman periaatteista säätämisen kannalta keskeisistä sääntelyratkaisuista.

Toimikausi

Parlamentaarisen seurantaryhmän toimikausi on 1.3.2025–30.4.2027.

Kokoonpano

Puheenjohtaja:

Pia Sillanpää, kansanedustaja, Perussuomalaiset r.p.
varajäsen Petri Huru, kansanedustaja, Perussuomalaiset r.p.

Varapuheenjohtaja:

Sari Sarkomaa, kansanedustaja, Kansallinen Kokoomus r.p.
varajäsen Ville Väyrynen, kansanedustaja, Kansallinen Kokoomus r.p.

Jäsenet ja mahdolliset varajäsenet:

Lotta Hamari, kansanedustaja, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.
varajäsen Aki Lindén, kansanedustaja, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p.

Heidi Havinmaa
lakimies

Annika Saarikko, kansanedustaja, Suomen Keskusta r.p.

varajäsen Markus Lohi, kansanedustaja, Suomen Keskusta r.p.

Henrik Wickström, kansanedustaja, Svenska folkpartiet i Finland r.p.

varajäsen Mikko Ollikainen, kansanedustaja, Svenska folkpartiet i Finland r.p.

Päivi Räsänen, kansanedustaja, Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p.

varajäsen Peter Östman, kansanedustaja, Suomen Kristillisdemokraatit (KD)
r.p.

Bella Forsgrén, kansanedustaja, Vihreä liitto r.p.

varajäsen Inka Hopsu, kansanedustaja, Vihreä liitto r.p.

Anna Kontula, kansanedustaja, Vasemmistoliitto r.p.

varajäsen Laura Meriluoto, kansanedustaja, Vasemmistoliitto r.p.

Harry Harkimo, kansanedustaja, Liike Nyt r.p.

Pysyvät asiantuntijat

Anna Cantell-Forsbom, osastopäällikkö, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja palvelut –
osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

varajäsen Eveliina Pöyhönen, johtaja, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat
ja palvelut –osasto, sosiaali- ja terveysministeriö

Maija Miettinen, pääsihteeri, Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta
ETENE

Hanna-Mari Jauhonen, pääsihteeri, Terveydenhuollon palveluvalikoimaneuvosto PALKO

Asiantuntijasihteerit

Leini Sinervo, erityisasiantuntija, sosiaali- ja terveysministeriö

Ida Hakanen, hallitussihteeri, sosiaali- ja terveysministeriö

Työskentelytavat

Seurantaryhmä kokoontuu kevätistuntokaudesta 2025 alkaen yhden kerran kunkin istuntokauden aikana, eli yhteensä kaksi kertaa vuodessa. Seurantaryhmä voi tarvittaessa kuulla muita asiantuntijoita ja sidosryhmiä. Kokoukset voidaan tarvittaessa pitää etäkokouksina.

Kustannukset ja rahoitus

Seurantaryhmän jäsenille ei makseta kokouspalkkiota. Seurantaryhmän pysyvien asiantuntijoiden ja sihteerin osalta kyse on virkatyöstä. Seurantaryhmän kustannukset maksetaan sosiaali- ja terveysministeriön momentilta TY 5500800100, projektikoodi 5500M-PALV.0001.02.

Valtioneuvoston toimivalta ja päätöksenteko

Parlamentaarisen seurantaryhmän asettaminen tuodaan valtioneuvoston yleisistunnon päätettäväksi valtioneuvoston ohjesäännön (262/2003) 3 §:n 21 kohdan mukaisesti. Kyseisen kohdan mukaan valtioneuvoston yleisistunto päättää määräaikaisen komitean tai muun määräaikaisen laajapohjaisen valmisteluelimen asettamisesta yhteiskuntapolitiittisesti merkittävän asian valmistelua varten.

Heidi Havinmaa
lakimies

Asian valmistelu

Asia on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä.

Eduskunnan normaalin käytännön mukaisesti jäsenet ja varajäsenet on pyydetty niiltä puolueilta, jotka olivat eduskunnassa uuden eduskunnan kokoontuessa ja aloittaessa vaalien jälkeen huhtikuussa 2023. Eduskuntaryhmiä pyydettiin esittämään sekä nais- että miespuolinen ehdokas.

Seurantaryhmä kutsuu tarvittaessa kuultavaksi myös muita asiantuntijoita kokoonpanon nimitettyjen pysyvien asiantuntijoiden lisäksi.

Säädösvalmisteluhankkeen virkavalmistelijat toimivat seurantaryhmän asiantuntijasihteereinä.